

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o poprawkach posła Uderskiego do §. 6., posła Koziembrodzkiego do §. 46. i posła Abrahamowicza do §. 83. ustawy budowniczej dla znaczniejszych miejscowości.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 6. Października 1888. Wysoki Sejm powziął uchwałę: „§§. 6., 46., 83. i Art. II. ustawy wprowadczej do ustawy budowniczej wraz z poprawkami pp. Uderskiego, Koziembrodzkiego i Abrahamowicza zwraca się do komisji z poleceniem zdania sprawy najbliższemu posiedzeniu“. Wywiązując się z przekazanego sobie zadania komisya ma zaszczyt przedłożyć następujące dodatkowe sprawozdanie:

1. Wniosek posła Uderskiego zmierza do rozszerzenia prawa wywłaszczenia przymusowego także i na te, projektem ustawy nie objęte wypadki, gdy w celach komunikacji publicznej zajdzie potrzeba otwarcia nowej lub rozszerzenia albo sprostowania istniejącej drogi, placu lub ulicy. Wniosek ten ma przeto na oku interesa komunikacji publicznej, interesa, które nie są właściwym przedmiotem, same dla siebie nie są bezpośredniem zadaniem niniejszej ustawy. O ile zresztą chodzi o potrzebę, zabezpieczenia możliwości otwarcia drogi publicznej przez wywłaszczenie gruntu, to potrzebie tej §. 8. ustawy drogowej w dostatecznej mierze czyni zadość; projektowane przeto postanowienie ze względu na drogi publiczne jest zbyteczne. Co się zaś tyczy placów i ulic, które nie mają przyznanego charakteru komunikacji publicznych w myśl obowiązujących ustaw, to doświadczenia dotychczasowe w mniejszych gminach miejskich i miasteczkowych naszego kraju nie wykazały koniecznej potrzeby takiego postanowienia, jakiego się wniosek posła Uderskiego domaga. Ograniczenie prawa własności, jakie przymusowe wywłaszczenie na rzecz interesu publicznego w sobie mieści, jest wyjątkiem od kardynalnej zasady prawa prywatnego, który dozwolany być powinien tylko z wielką przecznością i tylko w wypadkach niewątpliwej konieczności. W niniejszym wypadku nie jest wykluczoną wątpliwość, czyli dopuszczenie przymusowego wywłaszczenia odpowiadałoby w pełnej mierze prawnej zasadzie, wyrzeczonej w §. 365. ust. cywilnej a wobec tego przyjęcie wniosku rodzić musi obawy o losy tej tak powszechnie pożądaney ustawy. Z tych powodów nie może komisya zalecić wniosku posła Uderskiego.

2. Poseł hr. Wł. Koziembrodzki wnioskiem postawionym zamierza zapobiedz, by kuźnie, suszarnie na owoce, len lub konopie nie mogły być pokrywane słomą, trzcina lub szuwarem.

Mysł tę komisya administracyjna przyjmuje; nie może jednak zgodzić się na stylizację wniosku p. Koziebrodzkiego dla tej przyczyny, ponieważ w stylizacji przez niego projektowanej zawiera wniosek inne i dalsze ograniczenia, których komisya nie uważa za konieczne, a które niekiedy mogłyby być zbyt uciążliwe. Dla tego komisya proponuje dodatek do §. 46. jako 4ty ustęp tegoż paragrafu następującej treści: „Prawo zezwalania na pokrywanie dachów słomą (§. 48.) nie odnosi się do określonych w niniejszym (46tym) paragrafie przedmiotów budowlanych.“

Dla uniknięcia niejasności okazuje się nadto potrzeba wstawienia przy trzecim czytaniu do §. 48. ustępu powołującego ten dodatek w takim brzmieniu: po wyrazie „dachy“: „z wyjątkiem przedmiotów budowlanych wymienionych w §. 46.“

3. Wniosek p. Abrahamowicza zmierza do tego, aby ustawa niniejsza nie obowiązywała na obszarach dworskich z wyjątkiem części tychże położonych wśród zabudowań gminy — p. Chamiec zaś w przemówieniu swem w czasie dyskusyi w Izbie wyraził życzenie, by ustawa nie obowiązywała również takich budowli, które chociażby na obszarze gminy, stawiane będą w pewnem znaczniejszem oddaleniu od zwarto zabudowanego terytorium gminy. Tak wniosek p. Abrahamowicza jak i życzenie p. Chamca wychodzą z premissy, że ustawa niniejsza nie uwzględnia dostatecznie stosunków gospodarczych lub włościańskich, istniejących na obszarach dworskich i budowlach miejskich, dla których to stosunków wnioskodawcy życzą sobie postanowień łagodniejszych.

Komisya opracowując projekt niniejszej ustawy, miała stosunki, o których mowa, trwale na oku, a starając usilnie zastosować do nich skalę ustawowych wymagań, tem samem była też i jest z tendencjami tych życzeń w najzupełniejszej zgodzie. Cel ten jednak, zdaniem komisyi, może być osiągnięty prawidłowo jedynie przez oględne formułowanie poszczególnych przepisów, określających ustawowe wymogi ustawy budowniczej. Gdyby przeto ktoś sądził, że projekt komisyi przecież nie zachował właściwej miary w tych przepisach, które odnoszą się do obszarów dworskich lub zabudowań włościańskich, a skutkiem tego w celu złagodzenia tychże, postawiony został wniosek modyfikujący odnośne przepisy, to komisya, o ileby to bez zwiczenia celu całej ustawy było możliwem, wniosek taki z wdzięcznościąby przyjęła.

Droga jednak wskazana we wniosku p. Abrahamowicza, droga wyłączenia obszarów dworskich z pod ustawy — wyłączenia także i pewnych części obszaru gminnego lub nawet pojedynczych budowli, do czego konsekwentnie i logicznie ona prowadzi, wydawała się komisyi drogą błędną i niewłaściwą. Rozważywszy zaś tę rzecz w skutek polecenia Wys. Sejmu ponownie, komisya w tem swoim pierwotnem zapatrywaniu jeszcze bardziej się utwierdziła i ze swego ocenienia wniosku p. Abrahamowicza, w pierwszym sprawozdaniu wyrażonego, ani jednego wyrazu skreślić nie może.

Wchodząc jednak w intencje pp. Abrahamowicza i Chamca, a jak to już podnieśliśmy intencje zgodne z intencjami Komisyi, postanowiła Komisya postępując drogą, jaką za jedynie prawidłową uważa, a którą powyżej wskazano, poddać poszczególne postanowienia ustawy, o ile one odnoszą się do obszarów dworskich lub więcej oddalonych zabudowań włościańskich ponownej rewizyi, a to celem wprowadzenia dalszych ulg, jeśliby się okazały pożądane i możliwe. Tym celem wybrała Komisya podkomitet i jemu to zadanie poruciła. Podkomitet poddał wszystkie przepisy tego rodzaju najskrupulatniejszemu zbadaniu, a Komisya rozważywszy propozycję subkomitetu przedstawia Wysokiej Izbie następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić jako dodatkowy 86. §. ustawy:

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia dodatkowe.

§. 86.

Nadzwyczajne ulgi dla budowli w znaczniejszem oddaleniu.

Dla budowli stawianych na obszarze dworskim lub na terytoryum gminy a położonych w takiej odległości, że ich stan budowlany na bezpieczeństwo zabudowanej części miejscowości żadnego wpływu mieć nie może, w każdym razie zaś w odległości nie mniejszej jak 30 m. od zabudowanego terytoryum gminy, służyć będzie Zwierzchności gminnej, względnie przełożonemu obszarowi dworskiego, o ile nie chodzi o budowle na cele publiczne i przemysłowe, prawo dozwalania następujących dalszych ulg od przepisów niniejszej ustawy:

a) władza udzielająca konsensu może, o ile chodzi o budowle wspomniane w §. 21. ustęp 2. nie wymagać ustanowienia prawnie upoważnionego kierownika budowy, jeżeli budowle te mają być wykonane przez samego budującego z pomocą jego domowników lub sąsiadów nie trudniących się budowaniem w sposobie zarobkowania;

b) wymiar okien (§. 27) może być umniejszony do 60 cm. wysokości a 40 cm. szerokości;

c) rury do odprowadzania dymu (§. 43) będą mogły wychodzić na dziedziniec;

d) można nie wymagać podzielenia strychu murem ogniochronnym w budynkach murowanych 25 m. długich, również nie wymagać oddzielania murem ogniochronnym dachów budynków łączących się ze sobą lub odległych od siebie nie dalej jak 10 m. (§. 49);

e) pokrywanie dachu słomą (§. 43) może być przyzwolone, choćby odległość budynku od budynków tego samego właściciela wynosiła tylko 4 m., jeżeli budynek o który chodzi od budynków innych właścicieli oddalonym jest przynajmniej o 12 m. lub oddzielonym od nich szeregiem drzew;

f) wychodki (§. 52) będą mogły być urządzone tak, aby jeden wychodek służył dla kilku domów mieszkalnych parterowych;

g) do zbadania planów (§. 8) i do zbadania stanu budynku przed udzieleniem pozwolenia w §. 66. wzmiankowanego, nie jest koniecznem przyzwanie znawcy technicznego.

4. Pozostawiony w zawieszeniu artykuł II. ustawy wprowadzającej nie uległby żadnej zmianie.

We Lwowie dnia 8. Października 1888.

Zastępca przewodniczącego:

S. Koziembrodzki.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz.

